

Міністерство освіти та науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено

Проректор з наукової роботи
та інновацій

Бояр А. О. _____

«____» _____ 2016 р.

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної
і навчальної роботи та рекрутації,

проф. Гаврилюк С. В. _____

«____» _____ 2016 р.

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Робоча програма
вибіркової навчальної дисципліни

підготовки доктора філософії

Луцьк–2016

Програма навчальної дисципліни «Сучасні методи викладання у вищій школі» для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. – 2016 р. – 16 с.

Розробник: П.М.Гусак, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Рецензент: В.І.Шахов, доктор педагогічних наук, професор кафедри психології Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.,

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та педагогіки вищої школи, протокол № 10 від 12 травня 2016 р.

Завідувач кафедри: _____ проф.П.М.Гусак

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією педагогічного інституту, протокол № 9 від 13 травня 2016 р.

Голова науково-методичної комісії _____ доц.Антонюк В.З.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету, протокол № 5 від 18 травня 2016 р.

Програма навчальної дисципліни схвалена науковою радою університету, протокол № 5 від 24 травня 2016 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 3	Усі галузі знань, за якими ліцензована аспірантура	Денна та заочна форми навчання
		Обовязкова
Модулів: 3	Усі спеціальності, за якими ліцензована аспірантура	Рік підготовки: 1
Змістових модулів: 2		Семестр: 2
		Лекції: 20/10 год.
		Семінари: 16/8 год.
Загальна кількість годин: 90		Консультації: 0
Тижневих годин:	Доктор філософії	Самостійна робота: 54/72 год.
аудиторних: 1,5 самостійної роботи: 4		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Сучасні методи викладання у вищій школі» передбачає формування в аспірантів методичних компетенцій як складових професійної компетенції майбутнього викладача вищої школи шляхом засвоєння та апробації системного поєднання загальнодидактичних методів навчання у ВНЗ, сучасних технологій навчання, оптимальної організації навчального процесу..

Мета вивчення курсу – формування методичних професійних компетенцій аспірантів завдяки засвоєння знань та вироблення первинних умінь викладати навчальні дисципліни у ВНЗ за обраними профілями підготовки.

Програмою передбачено проведення лекційних та семінарських занять, на яких розглядаються теоретичні та практичні питання викладання, методи активізації діяльності учасників навчального процесу, а також виконуються конкретні завдання з відповідних тем навчальної дисциплін у формі мікровикладання.

Курс “ Сучасні методи викладання у вищій школі ” забезпечує засвоєння студентами основних принципів, методів, форм організації, технологій навчальної та організаторської діяльності викладача у вищій школі.

Головними його **завданням** є:

- формування теоретичних уявлень про цілісний навчальний процес у ВНЗ та місця уьому методів навчання;
- висвітлення особливостей методів викладання у ВШ;
- ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ВНЗ;
- набуття початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- ознайомлення з методичними напрацюваннями, що застосовуються в системі викладання навчальних дисциплін.

- сприяння у формуванні в аспірантів компетентностей конструктивного характеру;
- забезпечення наступності теоретичної та емпіричної складових педагогічних явищ та процесів у вигляді різнобічних педагогічних моделей;

Спеціальні (фахові) компетентності:

1. Здатність визначати структуру навчальної дисципліни та методи викладання у відповідності до запропонованої логічної структури.
2. Здатність демонструвати знання та вміння оптимального вибору методів викладання при підготовці навчального заняття.
3. Здатність цілісно аналізувати ефективність навчального процесу у відповідності до застосовуваних методів навчання.
4. Здатність проектувати процесуальну складову процесу навчання у ВНЗ.
5. Здатність презентувати метод навчання за варіативною складовою
6. Здатність представити фрагмент заняття в контексті багатомірності та варіативності методів навчання.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- понятійний апарат науки;
- міжпредметні зв'язки методики викладання із іншими дисциплінами;
- сучасні інтерактивні методи навчання студентів;
- специфіку застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі;
- психологічні особистісні якості викладача ВШ, професійні вимоги до нього.

Студенти мають володіти **вміннями:**

- аналізувати та впроваджувати у власну діяльність елементів сучасного педагогічного досвіду;
- застосовувати методи навчання в організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (викладу, бесіди, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо);
- планування структури, змісту, процесу організації лекції, практичного та семінарського занять;
- конструювати навчальні заняття за оптимальним поєднанням методів навчання;
- креативно розв'язувати методичні проблеми;
- розробляти методичну складову сучасних технологій навчання у ВНЗ;
- працювати з науково-методичною літературою.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90/ 3** кредити ECTS.

3. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Тема 1. Діяльнісна, системна та компетентнісна обумовленість процесуальної складової процесу навчання.

Діяльнісний підхід до навчання. Принципи діяльнісного підходу. принципів активності та свідомості в навчанні, а також врахуванню вікових та індивідуальних особливостей

Системний підхід до навчання. Принципи системного підходу. Принцип цілісності. Принцип структурності. Принцип інтегративності. Принцип ієрархічності Принцип зовнішньої обумовленості.

Компетентнісний підхід до навчання. Компетенція і компетентність: спільне та відмінне. Родо-видова залежність компетенції і компетентності. Змістова формула компетенції: $K_{\text{ц}} = f(Z_n + U_m + C_d + C_k)$. Змістова формула компетентності $K_t = D(f_1(Z_n + U_m + C_d + C_k) + f_2(Z_n + U_m + C_d + C_k) + \dots + f_n(Z_n + U_m + C_d + C_k))$.

Компетентнісний підхід як підготовка фахівця у процесі формування компетенцій, зорієнтованих на реалізацію професійних функцій фахівця, та компетентностей, зорієнтованих на забезпечення виконання певних професійних видів діяльності.

Функції навчання у підготовці викладача.

Тема 2. Місце методів навчання у структурі процесу навчання

Процес навчання як система. Характеристики цілісного навчального процесу. Модель оптимальної взаємодії компонентів процесу навчання. Модель невідповідності компонентів процесу навчання. Процесуальна обумовленість методів навчання. Суб'єктно-об'єктна модель процесу навчання. Закономірності навчання в контексті моделі навчального процесу. Загальні закономірності процесу навчання. Зовнішні та внутрішні закономірності навчання. Принципи навчання в контексті методів викладання. Взаємозв'язок закономірностей та принципів навчання у процесі викладання.

Тема 3. Поняття, характеристика, класифікації методів навчання

Класифікації методів навчання.

За джерелом інформації: словесні – бесіда, розповідь, пояснення, диспут; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – вправа, дослід, практична робота; за логікою викладу – індукція, дедукція; традукція; за рівнем пізнавальної активності - пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі.

Основні характеристики практично-лекційного навчання.

Тема 4. Багатомірність методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання в процесі викладання

Поняття багатомірності методів навчання. Векторна модель багатомірності методів навчання. Варіативне поєднання методів навчання за їх різними функціональними спроможностями (за різними класифікаціями).

Багатомірність методів навчання та умови їх вибору. Вибір методів навчання за внутрішньою обумовленістю компонентів навчання. Вибір методів навчання за зовнішньою обумовленістю процесу навчання.

Характеристика навчального процесу у відповідності до багатомірності методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання.

Змістовий модуль II. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ

Тема 5. Вибір та впровадження методів навчання за традиційними класифікаціями

Вибір та впровадження методів навчання за джерелом інформації.
Словесні методи навчання. *Розповідь* як метод навчання. Методисні прийоми бесіди. Видів розповідей за дидактичними цілями. Умови ефективного застосування розповіді. *Пояснення* як метод навчання. *Навчальна лекція* як метод навчання. Прийоми усного викладу у лекції: Основні умови ефективного проведення лекції. *Бесіда* як метод навчання.- Прийоми проведення бесіди. Види бесіди за дидактичними цілями. Види бесід за характером пізнавальної діяльності учнів. Вимоги до формулювання запитань бесіди. *Робота з книгою* як метод навчання. У виборі та впровадженні методу роботи з книгою. Види роботи з книгою. Прийоми раціональної роботи з книгою. Основні вади у використанні методу роботи з книгою. *Навчальна дискусія* як метод навчання. *Інструктаж*, як метод навчання. Види інструктажу за місцем у навчальному процесі.

Наочні методи навчання. *Ілюстрування* як метод навчання. *Демонстрування* як метод навчання. Структура методу демонстрування. Умови ефективного застосування методів ілюстрування і демонстрування:

Практичні методи навчання. Основні прийоми практичних методів навчання. *Вправа* як метод навчання. Види вправ за характером навчальної діяльності студентів. Види вправ за дидактичними цілями. Умови ефективного застосування методу вправ. *Лабораторна робота* як метод навчання. Вимоги ефективного використання лабораторного методу. *Практична робота* як метод навчання.. Основні етапи здійснення пізнавальної діяльності учнів на практичних роботах.

Вибір та впровадження методів навчання за логікою викладу навчального матеріалу

Індуктивний метод навчання. Переваги та недоліки застосування індуктивного методу. *Дедуктивний метод* навчання. Переваги та недоліки застосування дедуктивного методу. *Традуктивний метод* навчання. Переваги та недоліки застосування дедуктивного методу.

Вибір та впровадження методів навчання за рівнем пізнавальної активності

Внутрішній психологічний контекст методів навчання за рівнем пізнавальної активності. Характерні ознаки *пояснювально-ілюстративного методу навчання*. Переваги та недоліки *пояснювально-ілюстративного методу навчання*. Характерні ознаки *репродуктивного методу навчання*. Переваги та недоліки *репродуктивного методу навчання*. Види робіт за *репродуктивним методом навчання*. Характерні ознаки *методу проблемного викладу*. Переваги та недоліки *методу проблемного викладу*. Види робіт за *методом проблемного викладу*. Характерні ознаки *частково-пошукового методу навчання*. Переваги та недоліки *частково-пошукового методу навчання*. Види робіт за *частково-пошуковим методом навчання*. Характерні ознаки *дослідницького методу навчання*. Переваги та недоліки *дослідницького методу навчання*. Види робіт за *дослідницьким методом навчання*. Етапи виконання *дослідницького завдання*.

Тема 6. Умови вибору та характеристика методів за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання

Кристалічна решітка як модель відображення багатомірності методів навчання у ВШ. Кристалічна решітка багатомірності методів навчання. Характеристика методів навчання за рівнями кристалічної решітки багатомірності методів навчання.

Залежність вибору методів навчання від дидактичних завдань на занятті. Залежність вибору методів навчання від змісту навчальної дисципліни. Залежність вибору методів навчання від форми організації навчальної діяльності студентів. Залежність вибору методів навчання від педагогічної майстерності викладача. Залежність вибору методів навчання від навчально-пізнавальних особливостей студентів.

Тема 7. Вибір та впровадження інтерактивних методів навчання

Моделі навчання: пасивна, активна та інтерактивна. Психологічні механізми інтерактивного навчання у вищій школі.

Групи інтерактивних технологій: інтерактивні технології кооперативного навчання, інтерактивні технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Інтерактивні технології кооперативного навчання: парне навчання, ротаційні (змінювані) трійки, квадро-парне навчання, карусель, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей, акваріум

Інтерактивні технології колективно-групового навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, броунівський рух, мозаїка, case-метод, дерево рішень.

Технології ситуативного моделювання як ігрове моделювання явищ: симуляції або імітаційні ігри, суд prose, драматизація.

Технології опрацювання дискусійних питань: метод визначення позиції, відстоювання заданої позиції, зміна позиції, порівняння альтернативних позицій, дискусія, дебати, ток-шоу.

Позитивні та негативні сторони інтерактивних технологій. Складності застосування окремих інтерактивних технологій.

Тема 8. Вибір та впровадження конкурентного навчання

Конкурентне навчання як інноваційна технологія сучасного конкурентно-орієнтованого освітнього середовища.

Розподіл студентів на групи за навчальними завданнями. Види навчальної діяльності студентів у групах. Способи презентації колективних навчальних завдань. Моделювання та ігрова діяльність у процесі розв'язання навчальних завдань.

Конкурентно орієнтована оціночна шкала. Види оцінювання за конкурентною технологією.

Переваги та недоліки конкурентного навчання.

Тема 9. Вибір та впровадження нетрадиційних методів навчання

Поняття навчального модуля та умови його застосування в навчальному процесі ВНЗ. Тьюторське навчання. Тьютор, обов'язки тьютора. Тьютор як організатор дистанційного навчання. Тьюторіали як форма занять Метод кейсів. Викладач як модератор, Ігрове проектування

Тема 10. Структурування змісту навчальної дисципліни та способи його викладання

Поняття змісту освіти та навчання у вищій школі. Зміст освіти в основних документах вищої школи. Компоненти процесу навчання.

Поняття логічної структури змісту навчального матеріалу (ЛС). Навчальні елементи (НЕ). Види навчальних елементів: вихідні та похідні. Модель логічної структури змісту навчального матеріалу дисципліни

Модульне структурування змісту навчального матеріалу дисципліни.

Логічна структура навчальної дисципліни. Вертикальна логіка викладання навчальної дисципліни. Горизонтальна логіка викладання навчальної дисципліни. Змішана логіка викладання навчальної дисципліни.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лек.	Сем.	Сам. роб.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль I. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ				
Тема 1. Діяльнісна, системна та компетентнісна обумовленість процесуальної складової навчання.	9	2/1	2/1	5/7

Тема 2. Методи навчання у структурі процесу навчання	9	2/1		6/7
Тема 3. Поняття, характеристика, класифікації методів навчання	8	2/1	2/1	5/7
Тема 4. Багатомірність методів навчання. Оптимальний вибір методів навчання в процесі викладання	9	2/1		6/7
Разом за змістовим модулем 1	35	8/4	4/2	22/28
Змістовий модуль II. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ				
Тема 5. Вибір та впровадження методів навчання за традиційними класифікаціями	4	2/1	2/1	5/7
Тема 6. Умови вибору та характеристика методів за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання	14	2/1	2/1	6/10
Тема 7. Вибір та впровадження інтерактивних методів навчання	8	2/1	2/1	4/4
Тема 8. Вибір та впровадження конкурентного навчання	9	2/1	2/1	5/7
Тема 9. Вибір та впровадження нетрадиційних методів навчання	10	2/1	2/1	6/8
Тема 10. Структурування змісту навчальної дисципліни та способи його викладання	10	2/1	2/1	6/8
Разом за змістовим модулем 2	55	12/6	12/6	32/44
Екзамен	1	-	-	
Усього годин	90/90	20/10	16/8	54/72

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.		
1.	Тема 1. Методичні особливості структури процесу навчання. 1. . Діяльнісна, системна та компетентнісна сутність процесу навчання у ВНЗ 2. Цілісна структура процесу навчання 3. Процесуальна обумовленість навчання 4. Результативність, ефективність та оптимальність навчання у ВНЗ.	2
2.	Тема 2. Багатомірність методів навчання за варіативними класифікаціями 1. Інтегративна роль методу навчання як компонента	2

	процесу навчання. 2. Варіативність формування особистісних якостей за багатомірності методів навчання. 3. Характеристика кристалічної решітки багатомірності методів навчання	
Змістовий модуль II. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ		
3.	Тема 5. Вибір та впровадження методів навчання за варіативними класифікаціями. 1. Характеристика словесних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 2. Характеристика наочних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 3. Характеристика практичних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 4. Характеристика індуктивних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 5. Характеристика дедуктивних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 6. Характеристика традиційних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 7. Характеристика пояснювально-ілюстративних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 8. Характеристика репродуктивних методів навчання в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 9. Характеристика проблемного викладу в контексті його застосування у навчальному процесі ВНЗ 10. Характеристика частково-репродуктивних методів в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ 11. Характеристика дослідницьких методів в контексті їх застосування у навчальному процесі ВНЗ	2
4.	Тема 6. Умови вибору та презентація репродуктивних методів за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання 1. Вибір, характеристика та презентація методів 1-9 за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання 2. Вибір, характеристика та презентація методів 10-18 за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання 3. . Вибір, характеристика та презентація методів 19-27 за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання 4. Вибір, характеристика та презентація методів 28-36 за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання 5. Вибір, характеристика та презентація методів 37-45 за кристалічною решіткою багатомірності методів навчання	2
	Тема 7. Вибір та впровадження інтерактивних методів	2

	навчання 1. Демонстрація та обґрунтування фрагменту заняття за інтерактивною технологією кооперативного навчання. 2. Демонстрація та обґрунтування фрагменту заняття за інтерактивною технологією колективно-групового навчання. 3. Демонстрація та обґрунтування фрагменту заняття за інтерактивною технологією ситуативного моделювання. 4. Демонстрація та обґрунтування фрагменту заняття за інтерактивною технологією опрацювання дискусійних питань.	
5.	Тема 8. Вибір та впровадження конкурентного навчання 1. Інноваційність конкурентного навчання. 2. Демонстрація та обґрунтування фрагменту заняття за конкурентним навчанням. 3. Характеристика корпоративної діяльності. 4. Способи варіативного оцінювання навчально-пізнавальної діяльності за конкурентним навчанням. 5. Переваги та недоліки конкурентного навчання.	2
6.	Тема 9. Вибір та впровадження нетрадиційних методів навчання 1. Методика організації та проведення тьюторіалу. 2. Методика проведення заняття за методом кейсів. 3. Демонстрація та обґрунтування фрагменту заняття за ігровим проектуванням.	2
7.	Тема 10. Структурування змісту навчальної дисципліни та способи його викладання 1. Представлення та обґрунтування погічної структури навчальної дисципліни. 2. Характеристика вертикальна моделі викладання навчальної дисципліни за розробленою логічною структурою. 3. Характеристика горизонтальної моделі викладання навчальної дисципліни за розробленою логічною структурою. 4. Характеристика змішаної моделі викладання навчальної дисципліни за розробленою логічною структурою. 5. Порівняльний аналіз позитивних та негативних явищ моделей викладання.	2
	Всього:	16/8

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
-------	------	-----------------

Змістовий модуль І. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ									
1.	1. Діяльнісний підхід у навчанні. 2. Характеристика процесу навчання з позицій системного підходу. 3. Моделювання процесу навчання у відповідності до наукових підходів. 4. Характеристика компонентів навчального процесу у вищому навчальному закладі. 5. Оцінка, оцінювання, облік, контроль: розмежованість понять. 6. Поняття результативності, ефективності, оптимальності навчального процесу. 7. Параметральна оцінка навчального процесу.								30/40
	Змістовий модуль ІІ. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ								
	8. Викладання у ВНЗ. 9. Інноваційність сучасних тенденцій викладання у ВНЗ. 10.Методи навчання у педагогіці вищої школи. 11.Сутність методів навчання. 12.Варіативність трактування класифікацій методів навчання. 13.								24/32
	Всього								54/72

7. Методи та засоби навчання

1. Форми та методи навчання: лекція, бесіда, дискусія, проблемний виклад навчального матеріалу, евристичний метод, дослідницький метод, метод проєктів, практичні методи (вправи).

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Методи та засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, письмові роботи, контрольні роботи, самостійні роботи, тестові завдання, екзамен.

2. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 (Поточний контроль)								Модуль 2	Модуль 3 (КМР1)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	(ІНДЗ)	екзамен	
2	2	2	2	2	2	2	2	24	60	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

3. Критерії оцінювання знань студента на практичному занятті

В оцінці студентів враховуються наступні моменти: достатність об'єму відповіді (повна, достатньо повна, неповна); ґрунтовність обізнаності з основними поняттями, принципами, правилами; зрозумілість основного завдання запитання; логічність викладу матеріалу; обґрунтованість основних положень власних міркувань; не традиційність підходу до викладу відповіді; уміння інтегрувати та диференціювати знання.

“1,6-2 бали” виставляється студентам, які в повному об'ємі володіють програмовим матеріалом з навчального курсу, обізнані з усіма поняттями та термінами і адекватно оперують ними під час відповідей на поставлені запитання, ознайомлені з спеціальною літературою. Для отримання вищого балу студенти повинні продемонструвати творчу самостійність, здатність аналізувати факти, логічно мислити, ставити запитання та шукати на них відповіді. При оцінці враховуються уміння аргументувати власні судження теоретичними та фактичними положеннями, виконання завдань для самостійної роботи.

“1,1-1,5 бали” виставляються також за умов достатньо повного володіння знаннями з навчального курсу. Відповідь студента має бути правильною, обґрунтованою зі знаннями основних напрямів і змісту роботи. Студент повинен уміти аналітично працювати з різними концепціями, ідеями, підходами до поставлених проблем. Одночасно в роботі може бути допущено дві-три несуттєві помилки чи деяка неповнота відповіді, кострубатість і скутість у висловленій думці. Не в повній мірі виконані завдання для самостійної роботи.

“0,6-1 бали” виставляється за знання, що продемонстровані в неповному об'ємі. Завдання для самостійної роботи виконані частково.

“0-0,5 бал” – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу порівняння. Завдання для самостійної роботи не виконані.

4. Модульна контрольна робота передбачає **60 балів**. Так, **60-46 бали** – відповідь належить до високого рівня засвоєння навчального матеріалу, є повною, логічною, аргументованою та доказовою. **45-31 балів** виставляється студентам, які мають базові знання, знання літературних джерел з навчальної дисципліни, проте студент не може дати їх достатньої критичної оцінки. **30-16 балів** виставляється за відповіді студентів, які носять фрагментарний і неповний характер; не завжди є логічними і обґрунтованими, однак присутні власні судження та висновки. **15-0 балів** – теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без осмислення, аналізу. Відповідь не містить елементів власного судження або взагалі відсутня.

5. Оцінювання індивідуально-дослідного завдання передбачає:

18-24 бали – самостійно і творчо вирішені поставлені проблеми, студент вміє узагальнювати й систематизувати, робити логічні висновки. Логічна структуру змісту навчального матеріалу дисципліни розроблена.

11-17 балів виставляється студентам, які проявляють творчу самостійність, виявляють здатність аналізувати факти, що стосуються поставлених проблем. Розроблена логічна структура змісту навчального матеріалу дисципліни є логічно викладеною, зроблено самостійні висновки. Зустрічаються несуттєві недоліки.

4-10 балів відповідають роботі, в якій на належному рівні висвітлюється певна проблема, відсутні судження студента, його висновки та узагальнення. Висвітлення проблеми є неповним.

0-3 бали виставляється студентам, які виконали індивідуально-дослідницьке завдання на неналежному рівні: матеріал не відображає проблему дослідження, відсутній логічний виклад.

11. Список джерел

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи : Курс лекцій: модульне навчання. – К.,1993. – С.19-27, 84-92.
2. Алексюк, А. А. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія / А. А. Алексюк. – К., 1998.
3. Беспалько В.П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения / Беспалько В.П. – М., 1995.
4. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / Беспалько В.П. – М. : Педагогика, 1989.
5. Бойко Алла. Концептуальні засади 12-бальної системи оцінювання у закладах вищої педагогічної освіти / Бойко Алла // Рідна школа. – 2002. - №2. – С 12-15.
6. Борзих А.П. Виховний аспект модульно-рейтингового контролю знань студентів / Борзих А.П., Окаленов В.М // Проблеми освіти : науково-

методичний збірник. – Київ, 2001. – Вип. 23. – С. 62-65.

7. Вишневецький, О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посібн. / О. І. Вишневецький. – Дрогобич : Коло, 2003.

8. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посібн. для студ. магістр. / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навчальної літератури, 2003.

9. Гончаренко, С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997.

10. Гусак П. М. Компетенції і компетентності у підготовці фахівця. / П. М. Гусак, Л.Є. Гусак // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія: Зб. наук. праць. – Випуск 43 / редкол.: В.І. Шахов (голова) та ін. – Вінниця: Нілан ЛТД, 2015. – 432 с. – С. 7-11

11. Гусак П. М. Підготовка учителя: технологічні аспекти : монографія / М. П. Гусак. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. – 278 с.

12. Гусак П. М. Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії : монографія / М. П. Гусак. – Луцьк : Вид-во Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1996. – 115 с.

13. Державна національна програма “Освіта. Україна ХХІ століття”. – К. : Райдуга, 1994. – 61 с.

14. Заводяний В. Рейтинг - система оцінювання успішності студентів / Заводяний Віктор, Заводяний Володимир // Рідна школа. – 2001. - №1 – С. 45.

15. Зайченко, І. В. Педагогіка : навч. посібн. для студ. вищих пед. навч. закл. / І. В. Зайченко. – Чернігів, 2003.

16. Закон України «Про освіту». – К. : Генеза, 2002.

17. Закон України „Про вищу освіту” : прийнятий 1 липня 2014 р., із змінами та доповненнями станом на 4 серпня 2015р. [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.

18. Кларин М.В. Педагогическая технология / Кларин М.В. – М., 1989.

19. Коротяєв Б.І. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / Коротяєв Б.І., Гришин Є.О., Устенко О.А. – Київ, 1990. – С. 68-78.

20. Костенко В. Модульно-розвивальне навчання: від управління до методичного забезпечення / Костенко В. // Рідна школа - липень -2000. – С. 17-23.

21. Кузьмінський, А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. / А. І. Кузьмінський. – К. : Знання, 2005.

22. Монахов В.М. Технологические основы проектирования и конструирования : учебного процесса / Монахов В.М. – Волгоград : Перемена, 1995.

23. Мороз О. Підготовка майбутнього вчителя: зміст та організація : навчальний посібник / Мороз О. – К., 1997. – С.11-20.

24. Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій педагогічній школі : навч. пос. / [Мороз О.Г., Сластьонін В.О., Філіпенко Н.І., Гусак П.М. та ін.] ; за заг ред О.Г. Мороза. – К. : НПУ, 2001. – 337с.

25. Нагаєв В.М. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно

рейтингової технології навчання / Нагаєв В.М. / Педагогіка і психологія. – 2000. - № 3. – С. 84 88.

26. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. – Одеса : ПДПУ імені К. Д. Ушинського, 2002.

27. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. – 2-ге вид.,

28. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті : монографія / за ред. С. О. Сисоєвої. – К. : ВІПОЛ, 2001.

29. Пидкасистый П. И. Технология игры в обучении и развитии / Пидкасистый П. И., Айдаров Ж.С. – М. : РІ ІА, 1996.

30. Питюков В.Ю. Основы педагогической технологии / Питюков В.Ю. – М., 1997.

31. Подласый И. П. Педагогика : новый курс : учеб. для высш. учеб. заведений : в 2 кн. / И. П. Подласый. – М. : ВЛАДОС, 2002.

32. Сікорський, П. І. Кредитно-модульна технологія навчання : навч. посібн. / П. І. Сікорський. – К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2004.

33. Слєпкань, З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі : навч. посібн. / З. І. Слєпкань. – К. : Вища школа, 2005.

34. Унт И. Индивидуализация и дифференциация обучения / Унт И. – М. : Педагогика, 1990.

35. Фіцула, М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посібн. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006.

36. Фридман Л.М. Педагогический опыт глазами психолога. – М.: Просвещение, 1987.

37. Чайка, В. М. Основы дидактики : тексты лекцій і завдання для самоконтролю : навч. посібн. / В. М. Чайка. – Тернопіль : Астон, 2002.

38. Чошанов М.А. Гибкая технология проблемно-модульного обучения. – М. : Народное образование, 1996.

39. Ягупов, В. В. Педагогіка: навч. посібник / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002.